

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta 16.12.2025

Vuosiavustukset ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille vuodelle 2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Kasvi Tiina
Hartikainen Suvi
Valli Fiia
Koskela Katja
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kulttuurijohtaja Tommila Susanna

Kulttuuri- ja nuorisolautakunta päättää myöntää toiminta-avustuksia ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille vuodelle 2026 liitteen mukaisesti 7 025 348 euroa ja sisäisinä erinä tilakustannuksiin (tilankäyttöoikeus) siivouskuluineen 4 390 283 euroa sekä vuokra-avustuksina 541 200 euroa. Vuosiavustukset ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille vuodelle 2026 ovat yhteensä 11 956 831 euroa.

Lisäksi kulttuuri- ja nuorisolautakunta päättää, että kulttuurin tulosityksikölle varataan avustuksista 100 000 € määräraha vuosiavustusta saavien ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen välttämättömiin tilakustannuksiin vuonna 2026.

Vuosiavustukset maksetaan kolmessa erässä. Maksukuukaudet ovat tammi-, huhti- ja elokuu.

Avustuksen saajan täytyy toimittaa selvitys avustuksen käytöstä kulttuurin tulosityksikköön seuraavan vuoden toukokuussa, avustuksen saajan tulee tarkistaa määräaika verkkosivuilta. Selvitys tehdään siihen tarkoitettulla lomakkeella sisältäen pyydyt liitteet. Lisätiedot ja lomakkeet ovat saatavilla verkkosivulla espoo.fi/kulttuuriavustukset.

Kulttuurin tulosityksikölle varataan mahdollisuus tarkentaa vuosiavustusten maksuaikataulua tai selvityksen ajankohtaa tarvittaessa vuoden 2026 aikana.

Käsittely

Päätös

Selostus

Espoon kaupungin hallintosäännön mukaan kulttuuri- ja nuorisolautakunnan tehtävänä on päättää avustusten myöntämisen periaatteista ja avustusten myöntämisestä (Osa I, 4. luku Elinvoiman tulosalueen ja toimialojen lautakunnat ja jaostot, 10 § Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan erityiset tehtävät ja ratkaisuvallat, kohdat 13 ja 14).

Kulttuuriavustuksilla vahvistetaan ja monipuolistetaan taide- ja kulttuuritarjontaa sekä edistetään kulttuuripalveluiden yhdenvertaista saavutettavuutta Espoossa. Vuosiavustuksia myönnetään ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille, taiteen perusopetuksen oppilaitoksille sekä kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksille ja taide- ja kulttuuriyhdistyksille.

Vuosiavustus on yleiskatteinen tuki espoolaisille rekisteröityneille taide- ja kulttuurialaa edustaville ammatillisille yhteisöille. Ammatillisella yhteisöllä tarkoitetaan ammatillisesti hoidettua espoolaista taide- ja kulttuurialaa edustavaa yhteisöä, jolla on yleisölle avointa toimintaa Espoossa. Ammatilliset yhteisöt kehittävät oman erityisalansa toimintaa. Yhteisön toimintaa varten on perustettu vähintään yksi toimi, jonka haltijalta edellytetään ammatillista osaamista yhteisön toimialalta. Yhteisön tulee ymmärtää talouden ja toiminnan kannattavuuden edellytyksiä ja arviointia. Yhteisöllä on valmius seurata, raportoida sekä analysoida taloutta ja talouden tunnuslukuja.

Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen vuosiavustuksen hakukausi seuraavalle toimintavuodelle on keväisin. Vuodelle 2026 hakuaika oli 14.4.–15.5.2025 klo 15.45. Hakijan tulee toimittaa hakemus vaadittuine liitteineen määräajassa. Myöhästyneitä tai puutteellisia hakemuksia ei oteta käsittelyyn. Kaupunki voi myös pyytää täydentämään hakemusta sen jättämisen jälkeen.

Avustusperiaatteet

Kulttuurilautakunta päätti Espoon kaupungin kulttuuriavustusten periaatteista 22.10.2024 (§ 50). Periaatteet astuivat voimaan 1.1.2025.

Periaatteet perustuvat lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019), lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) ja sitä täydentävään asetukseen (813/1998) sekä Opetushallituksen vahvistamiin taiteen perusopetuksen yleisen ja laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin (20.09.2017). Kulttuuriavustusten myöntämisessä noudatetaan Espoon kaupungin strategiaa, Espoo-tarinaa, jota KulttuuriEspoo-ohjelma täydentää.

Avustuksia myönnetään pääsääntöisesti espoolaisille toimijoille sekä Espoossa tapahtuvaan toimintaan, johon asukkaat voivat osallistua. Kulttuuripalveluiden tarjonnassa huomioidaan Espoon väestörakenteen kehitys. Kaupungin avustaman kulttuuritoiminnan tulee olla vastuullista avustusperiaatteiden mukaisesti.

Hakemusten valmistelussa ja päätöksenteossa sovelletaan kulttuurilautakunnan asettamia arviointiperusteita. Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen toiminnassa arvioidaan kaikkia arviointiperusteita. Lähtökohtana ovat taiteellinen laatu ja toiminnallinen laatu ja toteutus. Muut perusteet ovat toiminnan monimuotoisuus ja tasa-arvo, saavutettavuus ja saatavuus, osallisuus ja osallistuminen, vastuullisuus ja kestävä kehitys sekä yhteistyö ja kumppanuudet.

Avustuspäätökset ovat aina harkinnanvaraisia. Avustuksia myönnettäessä huomioidaan arviointiperusteiden lisäksi hakijan tarve avustukseen, hakijan toiminnan laajuus sekä Espoon kaupungin käytettävissä olevat määrärahat.

Vuosiavustuksilla pyritään tukemaan etenkin niitä vakiintuneita ammatillisia taide- ja kulttuuriyhteisöjä, joiden rahoituksesta osa koostuu säännöllisestä

valtionosuudesta. Kulttuurilautakunnan vuosiavustuksiin voi sisältyä toiminta-avustusosuuden lisäksi tilankäyttöoikeus tai vuokraosuus.

Saapuneet hakemukset

Vuosiavustuksen saaminen edellyttää, että hakemus on toimitettu määräaikaan mennessä Espoon kaupungin kirjaamoon.

Vuosiavustushakemuksia ammatillisilta rekisteröityneiltä taide- ja kulttuuriyhteisöiltä vuodelle 2026 saapui määräaikaan mennessä 18 kpl. Avustuksia toimintaan haettiin yhteensä 7 517 500 euroa. Vuokra-avustuksia haettiin yhteensä 541 200 euroa.

Hakijoista kahdeksan on taiteen ja kulttuurin valtionosuusjärjestelmän piirissä. Valtionosuutta saavat museot Gallen-Kallelan Museo, EMMA – Espoon modernin taiteen museo, Helinä Rautavaaran museo, Museo Leikki sekä teatterit & Espoon teatteri, Tanssiteatteri Glims & Gloms, Unga Teatern ja Teatteri Hevosenkentä.

Perusteina hakusummille hakijat toivat kallistuneiden kustannusten lisäksi esiin etenkin toiminnan kehittämisen ja toiminnan volyymin nostamisen kasvavassa kaupungissa. Kustannustason yleinen nousu mukaan lukien työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset vaikuttavat ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen toimintaan ja talouteen. Toimitilat ja niihin liittyvät kiinteistökulut ovat kallistuneet edelleen voimakkaasti. Valtionavustusten vuoden 2025 leikkaukset ovat vaatineet yhteisöiltä tiukkaa talouskuria ja säästötoimenpiteitä. Valtionosuuksien lisäleikkaukset museoille ja esittävän taiteen yksiköille vuodelle 2026 eivät toteutuneet.

Kellomuseosäätiön (Suomen kello- ja korumuseo Kruunu) hakemus saapui myöhästyneenä eikä se ole vuoden 2026 käsittelyssä mukana. Avustuksen saaminen edellyttää, että hakemus vaadittuine liitteineen on jätetty määräaikaan mennessä ja se on asianmukaisesti täytetty. Myöhästyneitä tai puutteellisia hakemuksia ei oteta käsittelyyn. (Kulttuuriavustusten periaatteet 1.1.2025 alkaen, Kulttuurilautakunta 22.10.2024 § 50)

Edelliselle vuodelle 2025 toiminta-avustuksia ammatillisille taide- ja kulttuuriyhteisöille haettiin yhteensä 7 739 111 euroa ja myönnettiin 7 011 890 euroa.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jäsenillä on mahdollisuus tutustua hakemusiakirjoihin ennen päätöskokousta sovitusti.

Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen vuosiavustukset 2026

Vuosiavustuksiin voi sisältyä yleiskatteisen toiminta-avustuksen lisäksi tilankäyttöoikeus tai vuokra-avustus. Kaupungin omistamien tai vuokraamien tilojen (tilankäyttöoikeus) osalta on välttämätöntä kattaa sisäisten vuokrien nousu. Tilankäyttöoikeus on ammatillisista taide- ja kulttuuriyhteisöistä 12 yhteisöllä. Vuokra-avustusta esitetään neljälle yhteisölle.

Kaupunginvaltuuston talousarviopäätöksen 2026 mukaisesti avustukset kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna noin 0,4 miljoonaa euroa.

Ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen vuosiavustusten toiminta-avustusosuuksiin esitetään 3-4 %:n korotusta 14 yhteisölle. Nämä yhteisöt ovat: Akseli Gallen-Kallelan museosäätiö, Espoo Big Band ry ja April Jazz, Espoon Kuvataiteilijat ry, Espoon musiikkifestivaalit yhdistys ry, Glims & Gloms tanssiteatterin kannatusyhdistys ry, Helinä Rautavaaran

etnografisen museon säätiö, Urkuyö ja Aaria ry, Teatteri Hevosenkengän Kannatusyhdistys ry / Museo Leikki, Juurijuhla-Rotfest-yhdistys ry, Skolteaterföreningen r.f. Unga Teatern, Teatteri Hevosenkengän kannatusyhdistys ry / Teatteri, TOTEM-teatterin kannatusyhdistys ry, Tapiolan Kuoron kannatusyhdistys ry ja Teatteri Taimine Oy. Vertailukohtana on käytetty opetus- ja kulttuuriministeriön esittävän taiteen valtionosuuden yksikköhintaa, jota tarkistettiin 4,2-4,5 % vuodelle 2026. Ministeriö on huomionnut hinnassa indeksikorotuksen ja kustannustason tarkistuksen.

Espoon elokuvajuhlat ry:n toiminta-avustusosuuteen esitetään 2500 euron lisäystä kattamaan vuosittainen Sinun Ciné -palkinto perusteina osallisuuden ja saavutettavuuden vahvistaminen. Kilpailu on Espoo Cinén aloite kohti moninaisempaa elokuva-alaa, ja suunnattu erityisesti kotimaisella mediakentällä aliedustetuille tekijöille.

Kohdennettua lisäystä esitetään kahdelle yhteisölle eli EMMA-taidemuseosäätiölle ja Espoon Kaupunginteatterisäätiölle kaupungin strategisia tavoitteita vahvistavien toimintamuotojen perusteella ja kulttuurilautakunnan arviointiperusteisiin nojaten. Toimintamuodot vastaavat Espoo-tarinan tavoitteeseen ”Espoo onnistuu kansainvälistymisen mahdollisuuksissa ja haasteissa” edistämällä kotoutumista ja vahvistamalla kaupungin elinvoimaa kansainvälisten kumppanuuksien kautta.

EMMA-taidemuseosäätiölle esitetään 10 000 euron avustusta monimuotoisuutta ja tasa-arvoa lisäävään Kaikki juhliivat -ohjelmakokonaisuuteen. Kokonaisuudessa syvennetään yhteistyötä espoolaisten kaupunginosatoimijoiden ja maahanmuuttajayhteisöjen kanssa. Vaikutukset integroituvat museon perustoimintaan ja henkilöstön työskentelytapoihin asti.

Espoon Kaupunginteatterisäätiölle esitetään 12 000 euron avustusta &FEST-festivaaliin, joka tuo kansainvälisiä huippuesityksiä Espooseen keväällä 2026. Festivaali sisältää esitysten lisäksi monipuolisen ja innovatiivisen kattauksen yleisötapahtumia. Perusteina avustukselle yhteistyön ja kumppanuuksien hyödyntäminen sekä uusien yleisöjen tavoittaminen teatterin kävijöiksi. &Fest tarjoaa sisältöjä, joita Espoossa ei muutoin toteudu, ja se vaikuttaa laaja-alaisesti teatterin toimintaan.

Kahdelle yhteisölle esitetään määrärahavarausta akuuttien tilatarpeiden kattamiseen vuoden 2026 aikana. Tapiolan Kuoron kannatusyhdistys ry joutuu muuttamaan pois nykyisestä purkukuntoisesta toimistotilastaan (Tapiolan urheilutalo Oy). Vuosiavustukseen esitetään kaupungin sisäistä varausta 40 000 € korvaavan ja asianmukaisen tilan vuokraamiseen siivous- ja ylläpitokustannuksineen.

Teatteri Hevosenkengän Kannatusyhdistys ry / Museo Leikki toimii Oy Espoon Kulttuuriloisto kiinteistössä ja vastaa vuonna 2026 museotilojen kasvavista ylläpito- ja huoltokuluista aikaisempia vuosia suuremmalla osuudella. Tämä johtuu siitä, että samassa kiinteistössä, yhteisissä tiloissa toimiva Kellomuseosäätiö / Suomen kello- ja korumuseo Kruunu ei saa toimintaansa Espoon kaupungin vuosiavustusta vuonna 2026. Tilannetta kompensoidaan Teatteri Hevosenkengän Kannatusyhdistys ry:lle 20 000 euron määrärahalla, jotta Museo Leikin toiminta voidaan säilyttää nykyisellä tasollaan.

Vuonna 2021 aloitettu festivaalien yhteisen tuottajan toimintamalli kaupungin tukemana päättyy vuonna 2026, koska malli ei palvellut enää

mukana olleiden yhteisöjen toimintaa. Espoo Big Band ry:n ja April Jazzin, Espoon elokuvajuhlat ry:n, Espoon musiikkifestivaalit yhdistys ry:n ja Urkuyö ja Aaria ry:n yhteisen festivaalin palkkakustannusosuudet on siirretty osaksi asianosaisten yhteisöjen toiminta-avustuksia.

Ateljee Kultakausi ry:lle ei esitetä harkinnanvaraista vuosiavustusta hakemuksessa esitettyyn tarkoitukseen eli toimitilan vuokraan. Yhdistyksen toiminta on pienimuotoista: osallistujia hakemuksen mukaan vuodessa noin 50 (vuosi 2024). Ateljee Kultakausi ry voi hakea toimintaansa kulttuurin tapahtuma- ja projektiavustusta tai kehittämisavustusta näitä avustusmuotoja koskevien ehtojen täyttyessä.

Määrärahavaraus tilakustannuksiin vuodelle 2026

Kulttuurin tulosityksikölle varataan 100 000 € määräraha myöhemmin vuoden 2026 aikana kohdennettavaksi ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen välttämättömiin tilakustannuksiin. Yhteisöjen toimitiloihin liittyy epävarmuuksia koskien tilojen kuntoa, korjaustarpeita sekä perusparannusten ja korjausten etenemistä. Yleisen kustannustason nopea nousu näkyy erityisesti kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannuksissa.

Jotta espoolaisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen toimintaedellytykset ja yleisöpalvelut voidaan turvata, on tarkoituksenmukaista ja kestävää varautua tilakustannuksiin etukäteen.

Yhteenveto vuosiavustuksista 2026

Toiminta-avustuksia ja vuokra-avustuksia vuodelle 2026 esitetään myönnettäväksi 17 ammatilliselle taide- ja kulttuuriyhteisölle yhteensä 7 566 548 euroa liitteen mukaisesti. Tilakustannusten sisäiset erät siivouskuluineen ovat yhteensä 4 390 283 euroa.

Vuosiavustusten kokonaissumma sisältäen myös vuokra-avustukset ja sisäiset erät on yhteensä 11 956 831 euroa.

Vuosiavustus on saajalleen yleiskatteinen avustus, joka tulee käyttää avustuksen saajan hakemuksessaan esittämän tarkoituksen ja toimintasuunnitelman mukaisesti.

Vuosiavustusta saavien ammatillisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen on varattava kaupungille mahdollisuus hallinnon ja tilien tarkastamiseen Espoon kaupungin myöntämien avustusten osalta. Kaupunki velvoittaa yhteisöjä myös ilmoittamaan kulttuurin tulosityksikölle oikea-aikaisesti keskeiset muutokset, jotka koskevat kulttuurilautakunnan myöntämän vuosiavustuksen käyttöä.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan myöntämien avustusten ja tukien tulee kohdentua pääsääntöisesti Espoon kaupungin alueella tapahtuvaan toimintaan. Avustettavaa toimintaa koskevassa viestinnässä tulee mainita, että Espoon kaupunki on tukenut avustuksen saajaa. Lisätietoja ja aineistot kaupungin näkyvyydestä avustuksen saajan viestinnässä: espoo.fi/kulttuuriavustukset (Avustuksen saajalle)

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Hakijat